

valaki a püspökök közül Merza Jóskának azt, amit ő így adott tovább nekem: *Bocsánatot nem kérnek tőled, de jogaidba visszaállítanak.* Hát nagyon nyögvenyelősen történt ez a visszaállítás. Hát majdnem semmit sem érően. De ez a valóság, és ezt kell szeretnem. Ez adatik annak, aki belekellemetlenkedik az egyházi vezetés tudatába annak megmutatásával, hogy nem azt csináljuk, amiről a jézusi örökség beszél.

A Napló olvasói tudják, hogy ez év szeptemberében levelet küldtem Erdő Péternek, s a piarista provinciális személyesen adta át neki. Erdő Péter nem válaszolt rá. Az elmúlt év utolsó napjaiban térti-vevényes ajánlott levélben elküldtem neki újból a levelet. Erre válaszolt – az irodaigazgatója. Ezt: *a bíboros úrnak a levélben foglalt korlátozó intézkedésekről, amelyek jelenleg is fennállnának, nincs tudomása. Nem áll azonban jogában független könyvesboltokat kötelezni meghatározott művek árusítására... Isten áldását kéri főtisztelendőséged papi szolgálatára.*

Hát ennyire lehet menni. Nem várhatom, hogy támogassanak minket abban, ami ellenkezésben van a kereszténység kétezer esztendő történetével; azzal, amit Jézust emlegetve csinálni tudtunk. Nem sikerült egyházunknak, nem sikerült más egyházaknak sem valósággá tenni azt, amiről Jézus beszélt. Nem sikerült Jézusnak sem és nem sikerült magának, az Istennek sem. Nincs seholy átütő siker. Legfeljebb Golgota van. Az meg problematikus mondható sikernek. A szabadságnak két éle van. S a másik él az, hogy nem tesszük, amit Isten akar. Az egyik éle az, hogy tesszük. S nagyon nagy a kísértés és nagy az ellenerő vonzása, hogy ne tegyük.

De hát ez a harmadik nemzedék lényegében egyikét család.

Nos, az egyikét család egyike – a Vincze gyerekek voltak. Abból a tizből, akiket idő közben Géczy Gabriella szült Vincze Endrének. Most írhatnék egy kisregénybetétet a nagy regényen belül ezzel a címmel: *Bírkózásaim a Vincze családdal.* De inkább nem, csak fejezetcímeket, vázlatpontokat adok... Írják majd meg ők! Hatott rájuk a Csepel III találkozás, de nem estek hasra. Megesküdtek már '70ben,

de fogalmam sincs arról, hogy ki eskette őket. Egyet tudok biztosan: nem én. Gyerekeiket az ország nagymenő papjaikkal kereszteltetik, csak a hatodik gyereknél leszek én a keresztapa. Gabi eljön egy megbeszéltsé csatárkai találkozóra, késik másfél órát, ejtek erről egy halk szót. A válasz:

– Haza is mehetek!

Bandi a Karaj '72-es kötetében tanulmányt ír kiváló kecskeméti piarista diákként és Aranyt idézve: Engem esz a lúg, ha a fejed mosom. Én voltam a kötet szerkesztője, beraktam, igazat adtam neki. Ma is igaz, amit '72ben leírt. De minden elismerése mellett is,

inkább csak a negatívumainkra volt szeme. Nehéz volt integrálni őket. Egyszer még kiabáltam is velük:

– Hát ki a fenével csináljak én Isten Országát, ha még ti is le akartok húzódni az útfélre? Aztán nagy nehezen mégis csak egyenesbe kerültünk. Gyóntatójuk, lelkipapjuk már én lettem. Sűrűn születnek ezután a Vincze gyerekek. Péter ott üvölt a járókában a '72-es alsószentiváni A-lelkigyakorlaton.

Krisztit már én eskethetem. Andi 34 évesen sűrűn Súlyben, az első gyerektáborban, s tehetetlen vagyok; végül is Andi felugrik, lenyomja nekem

az esti pusztit, s békésen elaludnak. '77 farsangján házibulit rendeznek, táncolnak, s hogy nekem is legyen táncos párom, kezembe nyomják a két hónapos Orsit. Péter 14 évesen kiváló minőségben csinálja Budaváriban az előadó menyezetsimitását, s pár év múlva majd

csoportvezetője lesz Zsombor unoka-unokaöcsémnek (mert a húgom lányának a fia). Gyémántmisés képen az oltár előtt bal felől Orsi és Péter felesége, Kati látható – ott lóg a kinagyított kép az ágyam fölött. Harminchat évvel a csepeli találkozás után még mindig beszélő viszonyban vannak velem. Egyet is értünk egymással? Olykor... de hát már öregek...

Bandi betöltötte már a hatvanat. Ezüstlakodalmukra nem hívtak meg. Megérike az aranyat? Már tizenöt év sincs odáig. Ha tudok, elmegyek – ha hívnak, ha nem. Nem is lesz módjuk már azt előlem eltitkolni...

1999.

KIRÁLY IGNÁCZ

HÁLAADÁS

BULÁNYI GYURKA BÁCSI HALÁLÁNAK 11. ÉVFORDULÓJÁN

Hálát adok, hogy áldott emlékü Gyurka bácsi gyökeret és szárnyat jelentett számunkra!

1./ Az ő **gyökerei** között ott volt az apai, pofonokkal is kifejezett szigor. Normára nevelték, erőszakkal. Ebből született meg a mi jézusi nevelési irányulásunk: normára nevelés szelíden. Hosszú volt az ő útja, míg visszatekintve nyugodtan tudta elmesélni gyerekkori lemondásait és beismerni, hogy „Ebből lett, hogy nyolcszor szólítottak ki az évről jutalmazásra.” Hálát adok, hogy szóban és írásban elmesélte ezeket is nekünk!

2./ Hálát adok, hogy beavatott **küzdemeibe** önmagával, magyarságával, Egyházunkkal és Jézusunkkal. A kislányok neki is csuda szépek voltak, de a jézust követés is csuda szép volt számára. Feldolgozta magában a papi rend és a házasság szentségeinek természetellenes ellentétként való beállítását, és mikor már én mentem hozzá a jó pap, vagy jó papa öröklődésemmel, akkor nem cölibátus

melletti agitátorként, hanem rám figyelő testvérbarátként állt mellettem. Egész életét végig kísérte Egyházunkkal való küzdelme. Érte és nem ellene élt. Hálás vagyok, hogy annyira szerette volna Jézus-arcúvá segíteni az Egyházat, hogy még a vezető hierarchiával való egyenlőtlen küzdelmet is vállalta. Ebben sokat jelentett számára, hogy visszagondolhatott arra, hogy fiatalon otthont talált a piarista rendben: „A Kalazantinumban jó volt élni. Nekem való világ volt.” A küzdelmek sokasága azért volt feldolgozható számára, mert Jézus példáját követve, nem a hatalmi harcoktól, nem a kollaboráns megalkuvásoktól várt egyházi megújulást, hanem a személytől személyig érő kisközösségi megtérésektől, a személyes apostolkodásunktól remélte ezt. Hálát adok, hogy olyan erős volt Jézusra figyelő és a mindennapokban helytállni akaró ereje, hogy elmondhatom: felülről és belülről vezérelt, Bokrot alapító atyánk volt.

3./ Hálát adok ránk figyelő **önfegyelméért**. A dohányzás elleni küzdelmeiben mi kértük, hogy inkább tartsunk cigi szünetet, minthogy rezegjen körülötte a levegő. Hálát adok fejét lehajtani tudó megalázkodásaiért, mert a mi öntudatoskodásainkat is szerénységre segítette. Mikor valaki a Gyöker közösségben, hála Istennek, csak egyszer volt ilyen a fél évszázadunk alatt, azt kiabálta neki, hogy „lépj te ki a közösségből!”, lehajtotta a fejét és ránk bízta a helyzet megoldását. Mikor 2008-ban, szerintem élete legnagyobb Bokortól kapott gorombaságát szenvedte, szinte sokkolta a hatalmi politikába keveredés veszélyére figyelmeztetni akaró testvéri szó. Idézem az ő kesergését, dühét, sértettségét: „A Magyar Népköztársaság... a Magyar Püspöki Kar... a Hittani Kongregáció... után tudomásul veszem a Bokor Képviselőtársaság ítéletét is... és visszaküldöm a számomra adományozott Bokor-aranydíjat.” Hála és hála legyen azért, hogy jól viselt bennünket és példa számunkra, hogy jól viseljük mi is egymást. Nem a megsértődés, a dühösség a bűn, hanem az ebből származó magatartás a döntő. Hálát adok, hogy mikor az Érted Vagyokba nem közölték egyik írását, akkor bedühödött és elindította, a máig élő és szolgáló lapunkat, a Koinóniát. Hálát adok a jó példájáért!

4./ Hálát adok, hogy „oly korban élhettem a földön”, melyben összehozott Gyurka bácsival az élet. Hallhattam szavát, láthattam arcjátékaiban a benne zajló érzelmeket, olvashattam nyomdába vivés előtt számtalan írását. Láthattam álmairól való ragaszkodását, és az irreális álmairól való lemondásait. Hálát adok Gyurka bácsinknak, hogy nem élem meg iránta való szeretetlenségnek, hogy nem építettünk olyan nagycsaládos házat, melyben ő még oda vette volna Teri nénit, Vadas Éva nénit, Turiák Ildit és még ki tudja kiket egy szerzetesi részlegbe. Nem építettünk együtt házat, de építhettem vele, kis segédmunkásként mellette, valami sokkal jelentősebbet, az Isten Országát.

Hálát adok, hogy ma is, mikor nem találok helyemet a mindennapokban, levehetem polcunkról valamelyik könyvét és arra is gondolhatok, hogy majd ismét találkozunk...

BULÁNYI GYÖRGY KIRÁLYÉK...

Alsószentivánon volt, Dombi Feri hatalmas plébániáján, új állomáshelyén. 18-an vettünk rajta részt. Kik? 7 pap 5 öreg, 6 fiatal. Hogy mindegyiküknek megvolt-e már a maguk külön csoportja, erre nem esküdnék meg, de a csoportkezdeményük biztosan megvolt. Nem csinálhattam nekik harmadjára is olyat, amilyen az első kettő volt. A már '70ben is lelkigyakorlatozó papokon (Bandi, Gyurka, Laci, Feri, Barna,) kívül ott van Havasy Gyuszi és Szegedi Laci is, akik ekkorra már tagjai a Papok I.-nek. Az Öregek közül: Teri, Andi, Jóska, Ilus, Lilla. A Fiatalok közül: Öcsi, Ildi, Imre, Náci, Jenő – és sofőrjogon Bisztrai Gyuri. Gyuri, aki nem tudott részt venni az előző nyári halásztelki lelkigyakorlaton, mert Balatonvilágos helyszínmegjelölés jutott el hozzá Halásztelek helyett, s '72ben felháborodva vette tudomásul, hogy nagybátyja, Bisztrai Laci nem akar elmenni Alsószentivánba, ezért ráültette őt motorbiciklijére, s elhozta közénk.

Négy napos volt lelkigyakorlat. Az utolsó félnap volt a zárás. Maradt a hét félnapra hét elmélkedés és hét előadás. Szétosztottuk a feladatokat, majd mindenkinek jutott valami: előadás vagy elmélkedés. Öntudattal, boldogsággal töltött el – gondolom – mindnyájunkat ez a vezetői seregszemle. Csak az zavart, hogy amikor hazafelé mentünk, Náci kijelentette, hogy a legbutább papot fogja kiválasztani lelki vezetőjéül.

Hamarosan megtudtam az okát: Cherchez la femme! Valamelyik nyáron Dombi Feri szólt neki, hogy segítsen már az első gimnazista Tojzán Erzsinek egy kicsit: nem megy neki a latin.

Emberfeletti feladatot bízott ezzel Nácira. Magam, kispapi éveim alatt soha meg nem szólítottam egyetlen egyetemi hallgatótársamat, hogy eljussak a szentelésig. Nem lehet latin tanárkodnunk fehérnépeknél! Abba bele kell halnia a papi hivatásnak, vagy legalább is a nőtlenségnek.

Bele is halt, s Náci még '72ben és diákonusként búcsút mond a központi szemináriumnak, s hamarosan összeesketem Zsikeval. Zsike 16 gyermeket szült cserébe Nácinak, egy egész kisebb fajta szemináriumot (seminarium = faiskola), egy osztályra való gyereket. Egyelőre megközelíthetetlennek látszó csúcsot futottak ezzel a Bokorban. Mikor Zsike Érden bejelentette nekem, hogy várja a tizenkettediket, ünnepélyesen kezecskéztam neki. Mire Zsike: